

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 7/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky Zájmového združenia právnických osôb Asociácia pre arbitráž, Rusovská cesta 3674/15, Bratislava, [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou SLAVIKATTORNEYS s. r. o., Mlynarovičova 13, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Slavomír Slávik, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71 Ek 948/2018 zo 4. februára 2019 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71 Ek 948/2018 z 2. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Zájmového združenia právnických osôb Asociácia pre arbitráž o d m i e t a pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť Zájmového združenia právnických osôb

Asociácia pre arbitráž, Rusovská cesta 3674/15, Bratislava, [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 71 Ek 948/2018 zo 4. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie zo 4. februára 2019“) a uznesením okresného súdu sp. zn. 71 Ek 948/2018 z 2. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie z 2. apríla 2019“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky je vedená pod sp. zn. Rvp 1128/2019 a v súlade s čl. X bod 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresným súdom je vedené exekučné konanie na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku SRSAspA 01516/17, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd zriadený pri sťažovateľke (ďalej len „rozhodcovský súd“). Okresný súd vyzval rozhodcovský súd na zaslanie rozhodcovského spisu vedeného pod sp. zn. SRSAspA 01516/17.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 71 Ek 948/2018 zo 4. februára 2019 uložil sťažovateľke poriadkovú pokutu v sume 100 € z dôvodu, že rozhodcovský súd na výzvu súdu na predloženie spisu žiadnym spôsobom nereagoval. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka sťažnosť.

5. Okresný súd uznesením sp. zn. 71 Ek 948/2018 z 2. apríla 2019 zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 71 Ek 948/2018 zo 4. februára 2019.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že exekučné konanie je návrhovým konaním s plnou zodpovednosťou navrhovateľa za výsledok konania. Uvedené podľa názoru sťažovateľky znamená, že oprávnený v exekučnom konaní

má uniesť bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno k uplatneniu jeho nároku v exekučnom konaní.

7. Sťažovateľka ďalej argumentuje skutočnosťou, že pokiaľ okresný súd považoval za potrebné skúmať obsahové náležitosti a dodržanie formy rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, mal ho žiadať od oprávneného, ktorý ním taktiež disponoval. Sťažovateľka v súvislosti s uvedeným poukazuje na skutočnosť, že okresný súd v rozpore s princípom proporcionality „zaťažil“ povinnosťou predložiť listinu tretí subjekt, ktorý nie je účastníkom exekučného konania a nenesie procesnú zodpovednosť za jeho výsledok. Súčasne okresný súd neuviedol, z akého dôvodu je potrebné predkladať rozhodcovský spis vrátane rozhodcovského rozsudku v listinnej podobe.

8. Sťažovateľka namieta aj absenciu uvedenia skutočností, z ktorých by vyplývalo odôvodnenie uloženia poriadkovej pokuty a odôvodnenie primeranosti jej samotnej výšky. Podľa názoru sťažovateľky je uloženie poriadkovej pokuty v sume 100 € v zjavnom nepomere k závažnosti sťaženia postupu súdu v prejednávanej veci.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Banská Bystrica rozhodnutím sp. zn. 71Ek/948/2018 zo dňa 4. februára 2019 a rovnako tak sp. zn. 71Ek/948/2018 zo dňa 2. apríla 2019 porušil základné právo Záujmového združenia právnických osôb Asociácia pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 3674/15, 851 01 Bratislava, [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71Ek/948/2018 zo dňa 4. februára 2019 a rovnako tak sp. zn. 71Ek/948/2018 zo dňa 2. apríla 2019.

Ústavný súd Slovenskej republiky zároveň priznáva Sťažovateľovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.“

10. Sťažovateľka navrhuje aj to, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 71 Ek 948/2018 zo 4. februára 2019 a uznesenia okresného súdu sp. zn. 71 Ek 948/2018 z 2. apríla 2019, keďže početnosť podobných rozhodnutí ohrozuje výkon jej činnosti.

II.

Relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

17. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

III.

Právne posúdenie ústavným súdom

19. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti postupu okresného súdu, ktorý pri rozhodovaní o uložení poriadkovej pokuty podľa názoru sťažovateľky porušil princíp legality, primeranosti a proporcionality.

20. Ústavný súd považuje za nevyhnutné poukázať aj na to, že návrh na rozhodnutie (petit) v ústavnej sťažnosti nie je určitý. Sťažovateľka v petite nešpecifikovala, ktoré základné práva zaručené čl. 46 ústavy majú byť napadnutými uzneseniami okresného súdu porušené. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti však možno konštatovať, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na základe toho ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

21. Po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľka, ktorá je v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavnému súdu nedoručila kópie uznesení okresného súdu zo 4. februára 2019 a z 2. apríla 2019, ktoré napáda ústavnou sťažnosťou.

22. Z § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde pritom vyplýva povinnosť sťažovateľa predložiť ústavnému súdu spolu s ústavnou sťažnosťou aj kópiu právoplatného rozhodnutia všeobecného súdu, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje. V prípade, ak sťažovateľ nepredloží ústavnému súdu napadnuté rozhodnutie, ústavný súd nemôže takéto rozhodnutie reálne posúdiť.

23. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru v zmysle ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľov. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 676/2018 III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010).

24. Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy predložil ústavnému súdu kópie napadnutých uznesení okresného súdu zo 4. februára 2019 a z 2. apríla 2019 a súčasne preukázal včasnosť podania ústavnej sťažnosti. Ústavný súd zároveň právneho

zástupcu sťažovateľky poučil o právnych následkoch neodstránenia týchto nedostatkov ústavnej sťažnosti. Predmetná výzva bola právnemu zástupcovi sťažovateľky účinne doručená 28. augusta 2019, čo vyplýva z údajov na poštovej doručenke.

25. Právny zástupca sťažovateľky na výzvu ústavného súdu v určenej lehote žiadnym spôsobom nereagoval a nedostatky ústavnej sťažnosti neodstránil.

26. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že sťažovateľka je v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom), pričom podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta) (I. ÚS 603/2017).

27. Keďže právny zástupca sťažovateľky aj napriek výzve ústavného súdu neodstránil nedostatky ústavnej sťažnosti v stanovenej lehote, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom stanovených náležitostí. Predmetný nedostatok ústavnej sťažnosti súčasne bránil ústavnému súdu posúdiť včasnosť podania ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde.

28. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými

v petite ústavnej sťažnosti vrátane návrhu na odloženie vykonateľnosti napadnutých uznesení okresného súdu zo 4. februára 2019 a z 2. apríla 2019.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu